

Broj: 03-13-1-500/2017
Datum: 20.6.2017. godine

SLUŽBA OPĆINSKOG NAČELNIKA I
OPĆINSKOG VIJEĆA

PREDMET: Informacija o digitalizaciji matičnih knjiga.-

Proces digitalizacije matičnih knjiga je započeo 15.03.2004. godine. Rješenjem Općinskog načelnika Maglaj broj: 01-49-584/04 od 25.03.2004. naređen je rad subotama i nedjeljama radi unosa podataka u elektronsku bazu „DODIMA“ koja je instalirana za tu namjenu na računare u uredima u Maglaju, Novom Šeheru i Kosovi. Za ovaj posao zaduženi su bili matičari općine Maglaj uz naknadu od 30 % na platu.

Rješenjem Općinskog načelnika Maglaj broj: 01-34-2-601/06 od 08.05.2006. ukida se gornje rješenja iz razloga prestanka potrebe za takvim radom.

Rješenjem Općinskog načelnika Maglaj broj: 01-49-3226/09 od 28.04.2009. god. zadužuju se matičari da pored redovnih poslova pristupe unosu podataka za projekat „Mapa puta“ uz prioritarno unošenje podataka iz matičnih knjiga rođenih i knjiga državljana, koji implementira Ministarstvo civilnih poslova BiH, a na način da se unos vrši svakodnevno tako da na kraju sedmice za svakog matičara broj unosa mora iznositi 60. Pored matičara, istim rješenjem nalaže se i angažovanje volontera.

Matični uredi Novi Šeher i Kosova su 2010. godine u potpunosti okončali proces unosa podataka u staru aplikaciju Dodima. Centralni Matični ured u Maglaju nije unio sve podatke u aplikaciju iz razloga što su, pored redovnog posla, u vrijeme izborne godine opsluživali Općinsku izbornu komisiju, zatim od 2008. godine vršili provjere ličnih evidencija za lične karte izdatih od 2004. godine pa dalje (u prisustvu službenog lica iz Policijske stanice Maglaj – za svako lice kome je izdata lična karta izvršen uvid u matičnu knjigu rođenih i knjigu državljana, zatim vršili provjere i dopune podataka iz kaznene evidencije i dr.

01.07.2009. godine započeo je sa radom novi sistem izdavanja dokumenta u BiH odnosno implementacija sistema biometrijskih putnih isprava čiji je nosilac aktivnosti Agencija za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka a koja je jedna od obaveza iz Mape puta za viznu liberalizaciju što je bilo posebno poglavlje vezano za Blok-1- sigurnost sistema dokumenata a koji se odnosio na rad i procedure u okviru matičnih ureda.

Eksperti misije Evropske komisije su konstatovala da organi BiH nemaju adekvatne i permanentne antikoruptione programe, inspekcijne programe, te etičke kodekse i efikasno upravljanje i saradnju prilikom izdavanja dokumenta. Kao jedna od mjera koja je preporučena od strane Evropske komisije je i digitalizacija matičnih knjiga odnosno elektronski potpis.

Tek u maju 2012. godine je stupio na snagu novi Zakon o matičnim knjigama kojim je predviđeno uspostavljanje matičnog registra tj. elektronske baze podataka koja bi sadržavala podatke iz matičnih knjiga (rođenih, vjenčanih, umrlih i državljana). U tu svrhu trebalo je prioritarno unijeti matične knjige rođenih i matične knjige državljana do 01.04.2014. godine.

Obzirom da su u tom momentu podaci u terenskim Matičnim uredima u Novom Šeheru i Kosovu bili uneseni u postojeću elektronsku bazu, Općinski načelnik Maglaj donosi Odluku o utvrđivanju uredskih dana za matične urede broj: 01-49-75/13 od 22.01.2013. god. na osnovu koje su matičari iz terenskih ureda dolazili u centralni Matični ured u Maglaju i radili na unosu podataka po rasporedu iz pomenute Odluke. U tom periodu uneseno je 1148 potpunih upisa iz matična knjiga rođenih u elektronsku bazu i postignuto je to da su svi upisi iz matičnih knjiga rođenih i knjiga državljana bili digitalizovani. Ostao je unesen jedan broj upisa u matične knjige vjenčanih i matične knjige umrlih u centralnom uredu Maglaj, a radi se uglavnom o pepisima vjenrskih matičnih knjiga za period do 1945. godine.

Federalni MUP je uglavnom vodio aktivnosti vezano za implementaciju novog Zakona o matičnim knjigama i bazirale su se prvenstveno na obukama matičara za implementaciju navedenog zakona kroz njihove redovne poslove. O tehničkoj opremljenosti za elektronsku evidenciju matičnih knjiga su vršene veoma male ili nikakve aktivnosti. Ovo napominjemo iz razloga što se dana 17.06.2013. godine počelo sa izdavanjem trajnih izvoda a nisu stvoreni preduslovi za to. Mnoge općine su platile izmjene u aplikacijama koje koriste za izdavanje izvoda i po nekoliko hiljada maraka, da bi nakon nekoliko mjeseci morali prijeći na jedinstveno rješenje.

Obzirom da je za samu opremu i tehničku zaštitu podataka i matičnih knjiga trebalo uložiti značajna sredstva, općina Maglaj nije investirala u izmjene softvera, nego su Matični uredi izdavali trajne izvode tako što su podaci prilikom izdavanja izvoda **prekucavani** u jednu običnu tabelu u Wordu i iz te tabele su štampali trajne izvode čime je značajno usporen rad na izdavanju izvoda i povećana mogućnost da dođe do greške.

Početakom 2014. godine je FMUP istakao da ne može nametnuti programsko rješenje niti jednoj općini, ali da se postojeće programsko rješenje mora uvezati u jedinstven sistem. Taj problem je prebačen na općine. Inače, FMUP je odabrao firmu ITINERIS iz Tuzle i njihovo programsko rješenje za elektronsku evidenciju matičnih knjiga kao izvođače radova. Sve općine, između kojih i općina Maglaj, je preuzela aplikaciju firme ITINERIS.

Takođe 2014. godine, je izašao Pravilnik o organizaciji i funkcionisanju jedinstvene strukture elektronske baze podataka matičnog registra u oblasti matičnih knjiga. Da bi zadovoljila uslove iz navedenog Pravilnika, općina Maglaj je morala preći na veći paket usluga BHTELECOMA i zakupiti stalnu javnu IP adresu koja će koristiti samo u ovu svrhu. Uloženo je cca 8000,00 KM za server, Windows server OS, WinSrvCAL (licenca za klijente), antivirusni program, aplikacije za MU Kosova i Novi Šeher, mjesečni troškovi održavanja, dodatna javna IP adresa i veći paket usluga

pristupa internetu, kao i cca 400,00 KM mjesečnih troškova u narednom periodu. Ovaj jedinstveni sistem je morao biti u funkciji najkasnije do 12.maja 2014. godine.

U međuvremenu je urađen testni program gdje su sugerisane ispravke i utvrđeni nedostaci u programu koji su se desili prilikom prebacivanja podataka sa „stare“ u „novu“ aplikaciju što je **djelimično** rješeno kada smo „umreženi“ sa ostalim Matičnim uredima u Federaciji.

Sistem funkcioniše tako što je na općinskim serverima baza podataka iz matičnih knjiga i one su vlasništvo općina, a ti podaci će se prelikavati na servere u kantonalnim MUP-ovima i na centralni server u FMUP-u u Sarajevu. Na kantonalnim i federalnom serveru se ne može vršiti nikakva izmjena podataka nego se ona samo može pregledati i koristiti prilikom izdavanja izvoda bez mogućnosti bilo kakvih promjena. Sve promjene se mogu vršiti isključivo na općinskim serverima.

Da bi se moglo postupati u skladu sa odredbama Zakona o matičnim knjigama iz 2012. godine i podzakonskim aktima donesenim na osnovu tog Zakona, neophodno je bilo da se izvrši prepakivanje digitalizovanih podataka iz aplikacije „DODIMA“ u aplikaciju „DataNova“ što je bio zadatak firme „Itineris“ iz Tuzle koja je ovaj posao zaključila sa Federalnim MUP-om za područje cijele Federacije BiH. Ovo je bilo nužno jer su svi matični uredi u Federaciji morali imati jedinstvenu aplikaciju kojom se moglo pristupiti Centralnom matičnom registru.

Zbog neuspjelog prenosa podataka iz stare baze podataka (aplikacija „DODIMA“) u novu bazu podataka (aplikacija „DataNova“) u terenskim matičnim uredima u Novom Šeheru i Kosovi, ali i gubitka dijela podataka u centralnom matičnom uredu u Maglaju, matičari uz redovne poslove i zadatke rade na unosu podataka u novu aplikaciju i verifikaciju upisa u matične knjige kako bi se isti mogli koristiti u Centralnom matičnom registru i bili dostupni našim građanima na području cijele Federacije BiH.

Obzirom da se u Federalnom MUP-u kasnilo sa uspostavom Centralnog matičnog registra, a imajući u vidu i majske poplave u Maglaju iz 2014. godine, općinski administrator je polovinom juna 2014. godine snimio podatke iz matičnih ureda radi prepakivanja u novu aplikaciju.

Prilikom prepakivanja podataka u aplikaciju „DataNova“ došlo je do gubitka nepoznatog broja podataka iz centralnog ureda u Maglaju, dok prenos podataka iz terenskih ureda Novi Šeher i Kosova u potpunosti nije uspio. Kako je objašnjeno, ne postoji mogućnost novog pokušaja prepakivanja podataka elektronskim putem, već se podaci moraju ponovno ručno unositi iako u staroj aplikaciji „DODIMA“ postoje.

Zbog tehničkih problema sa umrežavanjem terenskih ureda i instaliranjem nove računarske opreme koja može podržavati pristup Centralnom matičnom registru, kasnilo se i sa ovim poslom, te je Matični ured u Novom Šeheru umrežen u Općinski matični registar i Centralni matični registar polovinom januara 2016. godine, a Matični ured u Kosovi zbog problema sa opremom i konekcijom sa Općinskim matičnim registrom konačno je umrežen u avgustu 2016. godine.

Šta je cilj jedinstvene strukture elektronske baze podataka matičnog registra u oblasti matičnih knjiga odnosno umrežavanja Matičnih ureda svih općina na nivou Federacije? Cilj je da svaki građanin

može u svom mjestu prebivališta ili u bilo kojoj općini u Federaciji da dobije svoj izvod ili uvjerenje iz matične knjige. Međutim, stranka ne može dobiti izvod u mjestu prebivališta ako taj upis nije VERIFIKOVAN. Verifikacija podataka znači da su podaci koji su uneseni u bazu podataka istovjetni sa podacima u matičnoj knjizi iz koje su podaci prepisani odnosno verifikacijom podataka se potvrđuje tačnost podataka u aplikaciji i omogućava izdavanje izvoda. Ako upis nije verifikovan, matičar u drugoj općini „vidi“ te podatke ali ne može postupati odnosno ne može izdati izvod. Zatim, ako je upis verifikovan, matičar u drugoj općini ne može ništa ni dopisivati ni mijenjati dok matičar koji vodi tu matičnu knjigu ne izvrši promjenu u matičnoj knjizi i centralnoj bazi podataka.

Važno je za znati da podaci ako nisu verifikovani bez obzira da se svi nalaze u centralnom registru su neupotrebljivi ukoliko nisu verifikovani.

Od momenta verifikacije mora proći najmanje 2-3 sata da bi matičar u drugoj općini mogao da izda izvod ili uvjerenje.

Sve općine, kao i općina Maglaj, kada traži verifikaciju određenog upisa iz Matičnih ureda drugih općina, nazove, pošalje e-mail ili da stranci broj telefona da kontaktira određeni Matični ured. Najčešće nazovemo Matični ured Tešanj, Zavidovići i Žepče za verifikaciju jer znamo koje podatke traže za verifikaciju, a Matičnom uredu Zenica pošaljemo e-mailom poruku za verifikaciju.

Kod većine općina najčešće se verifikacija traži putem telefona, a Matičnom uredu Zenica e-mailom šaljemo poruku za verifikaciju određenog upisa. U slučaju izdavanja izvoda i uvjerenja iz Novog Šehera i Kosove, takođe moramo nazvati matičara da nam unese taj upis u centralni registar kao bi mogli izdati izvod u Maglaju ili u nekoj drugoj općini.

Problem nam predstavlja, što kad tražimo verifikaciju ili unos nekog podatka, mi ne možemo znati kada će nadležni Matični ured to uraditi. Nekad se verifikacija iz Zenice čeka i 2 dana na što mi ne možemo uticati. Isti problem je i sa Novim Šeherom i Kosovom gdje uzimamo podatke i tražimo verifikaciju ili unos podatka da bi se moglo izdati.

Osim formiranja elektronske baze podataka, novi Zakon o matičnim knjigama je uveo i druge značajne promjene tako da su matičari bili obavezni da polože poseban stručni ispit za vođenje matičnih knjiga. Zatim, sve činjenice koje se utvrđuju ili drugih podataka koji se upisuju u matične knjige i izdaju izvodi i uvjerenja i drugi slučajevi predviđeni Zakonom o matičnim knjigama provode se po odredbama Zakona o upravnom postupku.

Novom izmjenom Zakona o matičnim knjigama, od oktobra 2014. godine, promjenom mjesne nadležnosti se upis rođenja vrši po mjestu prebivališta majke i upis smrti po mjestu prebivališta umrlog čime je povećan obim poslova u sredinama koje nemaju porodilišta i bolnice. Ujedno je smanjen prostor i vrijeme matičarina za unos podataka u elektronsku bazu i za verifikaciju unosa. Jedan upis u matične knjige traje cca sat vremena što opet zavisi od slučaja do slučaja.

Takođe, sve ispravke u matičnim knjigama su rađene na osnovu rješenja koje je donosio kantonalni MUP, a novim Zakonom o matičnim knjigama donošenje rješenja je u nadležnosti organa uprave općine nadležne za matične knjige.

Odlukom Općinskog načelnika Maglaj o prerasporedu obavljanja poslova po radnim danima, broj: 01-49-949/17 od 17.04.2017. godine, dodatno je smanjen prostor za angažovanje matičarana unosu podataka jer je rad Matičnog ureda u Novom Šeheru smanjen na tri radna dana, a rad Matičnog ureda u Kosovi na dva radna dana, te je upitno da li će se ovakvim rasporedom moći uvijek pokriti redovni poslovi u terenskim uredima u slučajevima odsustva uposlenika (godišnji odmor, bolest i sl.)

Nakon naših završenih unosa podataka svih raspoloživih u staru aplikaciju DODIMA novi program aplikacije Datanova odabran od strane FMUP-a sa izvodlačem ITC timom kuće

ITINERIS IZ Tuzle isti su konstatovali da prijenos podataka koji su već uneseni u digitalni sistem nije u mogućnosti se prenijeti u novu bazu jer ne postoji takav način tehničke prirode.

PRIJEDLOG MJERA:

- Pronaći način za dodatnim angažovanjem matičara na unosu podataka u toku radnog vremena boljim rasporedom rada s obzirom da po našim saznanjima posao u cjelosti mora biti ponovljen tj. Trebalo bi biti uneseno cca 50.000 podataka novih ponovo obzirom da se unose matične knjige od 1890. godine do danas.
- Da se na teritoriji Federacije BiH može izvaditi izvodi i uvjerenja iz bilo koje općine za Maglaj, obzirom da mi vršimo verifikaciju u roku od 2 sata i da smo konstatno umreženi sa MUP-ovima i DKP-ovima, ali se poteškoće javljaju kada za naše građane tražimo verifikaciju u drugim općinama jer to zavisi od brzine verifikacije matičara u tim Matičnim uredima na šta mi ne možemo utjecati. Dakle, naš unos od cca 50.000 podataka nije stravičan u pogledu broja jer sa većim problemima se susreću susjedne općine jer imamo svi isti problem a to je da prijenos njihovih podataka nije podržan u potpunosti. Dakle, problemi su identični i ne dotiču se samo općine Maglaj u federalnom entitetu i de jure smo svi umreženi i svi Matični uredi su umreženi u isti problem.
- Hitni pasoši i druge verifikacije nisu sporne, one imaju prioritet u odnosu na redovne poslove gdje poseban intenzitet i pojačan u ljetnom periodu kada građani BiH dolaze u svoju domovinu iz inostranstva.
- Dosadašnji inspekcijski nadzori se kontinuirano provode u sva 3 Matična ureda najmanje 2 puta godišnje što najmanje iznosi 6 kontrola u toku jedne kalendarske godine, upravo u oblasti Matičnih knjiga a posebne kontrole se odnose na opremljenost u skladu sa pravilnicima koji to nalažu tih ureda. Napomenjemo, da smo u dobroj mjeri opremljeni s tim da je neophodno izvršiti protupožarnu zaštitu i video nadzor unutar ureda sa posebnim osvrtnim na video nadzor biometrijskih podataka sukladno Zakonu o zaštiti ličnih podataka.

ZAKLJUČAK:

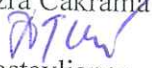
Matični uredi rade verifikacije koje su prioritet od unosa podataka zato što su to aktuelni i što je pokazana veća potreba za tim (školska djeca, vjenčanja, upisi smrti i dr.). Npr. Općina Zenica nije verifikovala ni 2002. god. odnosno za djecu koja su rođena te godine i koja sada trebaju upisati u srednju školu ne mogu dobiti izvod iz matične knjige rođenih zbog neurađene verifikacije za 2002. god. u Općini Zenica. Matični uredi u Maglaju nastoje da prate aktuelne upise kako bi nesmetano izdavali izvode u bilo kojoj općini pa i u općini Maglaj.

NAPOMENA: Lica koja su rođena ili uvedena u bilo koju matičnu evidenciju na području Republike Srpske ne mogu dobiti izvod ni uvjerenje na teritoriji Federacije iz razloga što Matični uredi Federacije BiH nisu umreženi sa Matičnim uredima Republike Srpske.

Dostavljeno:
1. Naslovu
2. Arhiva

Služba za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu,
opću upravu i društvene djelatnosti

Obradivač,
Matični uredi
Kontrolor,
Azra Čakrama

Dostavljeno:
1. Općinski Načelnik